

PAMÁTNÍK LEGIONÁŘŮ Z LOUKOVCE

Památník legionářů z Loukovce byl vybudován krátce po skončení první světové války. Stál vedle malé hasičské zbrojnice, proti staré škole. Než přišla II. světová válka, sloužil památník k různým oslavám či jiným setkáním. Například 5. července roku 1934 se zde při výročí upálení mistra Jana Husa sešlo až 1600 lidí. U památníku vzniklo také několik školních fotografií.

V roce 1939 byl památník po obsazení Československa nacistickým Německem z příkazu hejtmanství Mnichovohradištského zakryt heraklitovými deskami. V tuto dobu byla také spuštěna zatýkácí akce Albrecht I. (Aktion Albrecht der Erste), též Zvláštní akce A (Sonderaktion "A") nebo jen Akce A, která byla preventivní zatýkácí akce gestapa v Protektorátu Čechy a Morava na počátku války proti Polsku v září 1939. Zatčeno a uvězněno bylo nejméně 1 247 představitelů českého národa. Zatýkáním byly zasaženy všechny složky národního života. Týkalo se to i bývalých legionářů. V tomto období se z bývalých legionářů začala formovat také odbojová skupina Obrana národa. Mezi první odbojovou činností patřily letáky a vatry na kopcích nebo u pomníků legionářů. Zde je asi vysvětlení, proč byl pomník zakryt. Než byl ale pomník zakryt, byly texty zamazány vápenou maltou, a překryté cementovou mazaninou, kde byl vytvořen nápis "OBĚTEM VÁLKY". Pravděpodobně to byl záměr, který měl uchránit památník v období protektorátu. Nakonec byl památník definitivně odstraněn v roce 1941. Nejprve byly před zraky místních občanů osekány výsostné znaky, a poté byl pomník rozložen a odvezen z Loukovce. Je ale téměř jisté, že by památník později stejně zmizel z Loukovce, protože legionáři vadili jak nacistům tak i komunistům.

V červenci roku 2018 se začala psát památníku nová historie. Po 77 letech se našla vrchní část pomníku, která byla zarostlá za kamenictvím ve Březině. Bude velmi těžké se dopátrat, kde se může nacházet zbytek, protože po únoru 1948 bylo kamenictví ve Březině znárodněno, a jeho provoz spadl pod závod v Liberci. Je velice pravděpodobné, že se zbytek zpracoval na jinou výrobu. Přesto existuje možnost, že ostatní části někde skrytě leží a čekají na odhalení. Možná celou tuto záhadu vyřeší naši potomci, kteří naleznou zbytek památníku, a nebo památník doplní novými částmi do jeho původní podoby.

Na památníku, na nalezené části, jsou vyobrazeny prasklé okovy, které symbolizují nabytou svobodu po pádu habsburského mocnářství. Na prostřední části pomníku byly po obou stranách výsostné znaky Československa a tento text:

V ČESKOSLOVENSKÝCH LEGIÍCH BOJOVALI TITO LOUKOVEČTÍ OBČANÉ

**HANZL GUSTAV, HORÁČEK FRANTIŠEK, JANSTA JOSEF, KOŽÁTKO KAREL,
MATĚJKA JOSEF, PREISLER JAROSLAV, RIEGR KAREL, SVOBODA JAROSLAV**